

Vještačenje stupnja oštećenja organizma temeljem bolesti hrvatskih branitelja

Expertise of the degree of damage to the organism based on the illness of Croatian veterans

Darko Marčinko¹ , Anko Antabak²

¹ Klinika za psihijatriju, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagreb, Klinički bolnički centar Zagreb

² Klinika za kirurgiju, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Klinički bolnički centar Zagreb

Poštovani uredniče,

suvremenici smo Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata (DR) i članovima njihovih obitelji (ZOHBDR) (NN 121/2017). Njime je omogućeno pokretanje postupka utvrđivanja oštećenja organizma po osnovi bolesti, posljedice sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske (prema ranijem zakonu to nije bilo moguće). Branitelji u ostvarenju prava iz ovoga zakona konzultiraju izabranog liječnika, no oni u pravilu ne poznaju odredbe zakona, pravilnika i uredbi. U dobroj namjeri često ih upućuju na obrade i vještačenja svih bolesti koje imaju bez obzira jesu li posljedica DR. Tako se opterećuje zdravstveni sustav, produžava postupak i raste udio negativnih vještačenja, a nezadovoljni branitelji gube povjerenje u liječnike. Kao liječnici vještaci, želimo informirati medicinsku javnost o ovom problemu.

Prema odredbama ZOHBDR branitelj mora obaviti stručnu procjenu u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi gdje se utvrđuje uzročno-posljedična veza bolesti i sudjelovanja u DR. Ured državne uprave upućuje branitelja izabranom liječniku koji je u zakonskoj obvezi izdavanja uputnice za stručnu procjenu i raspoložive medicinske dokumentacije. Kod stručne procjene branitelj može i ne mora biti pozvan na pregled (nalaz stručne procjene nije obvezujući). Činjenice o uzroku i postotku oštećenja organizma utvrđuju se temeljem nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

(ZOSI). Vijeće vještaka ZOSI-a, temeljem dokumentacije iz spisa, u prvostupanjskom postupku, potom Vijeće viših vještaka u revizijskom i žalbenom postupku (neposrednim pregledom hrvatskog branitelja) utvrđuju stupanj ratnoga vojnog oštećenja organizma. Pri tome se rukovode načelima medicinske znanosti, ali i točkama, člancima i tablicama koje sadrži „Uredba o metodologijama vještačenja” (NN, 67/2017). U Uredbi je navedeno kako se pri utvrđivanju postotka ne uzimaju u obzir oštećenja koja su posljedica starenja, bolesti nepoznate i nedovoljno poznate etiologije, a koje uzrokuje endogena i druga urođena i stečena sklonost osobe: shizofrenija, manijakalno-depresivne psihoze, epileptička bolest, neuroze, psihopatije, ambiotrofične živčane bolesti, multipla skleroza, dijabetes, sve endokrine bolesti (osim Addisonove bolesti tuberkulozne etiologije), ulkusna bolest, ulcerozni kolitis, morbus Crohn, netraumatski pankreatitis, alergijske bolesti, spondiloze, spondilartroza, reumatoidni artritis, esencijalna hipertenzija, urođene srčane mane, litijaze, policistične bolesti, maligni neoplastični procesi, trofične promjene ekstremiteta ako nisu posljedica smrzavanja i sve druge bolesti endogene i nepoznate etiologije.

Dosljednim provođenjem pravno-medicinske legislative, tijelo vještačenja ZOSI-a osigurava kvalitetu nalaza i mišljenja, nažalost često o bolestima koje se ne uzimaju u obzir.

Zagreb, 18. listopada 2020.

 Adresa za dopisivanje:

Prof. dr. sc. Darko Marčinko, <https://orcid.org/0000-0001-7688-4648>

Klinika za psihijatriju, Medicinski fakultet Zagreb, KBC Zagreb, 10000 Zagreb;

e-mail: darko.marcinko@zg.t-com.hr